ואזדו לטעמייהו. תימה היכי הוה רבי אסי לטעמיה אדרבה פליגי דהכא קאמר ר' אסי נעשה כיסוי לחבית בהגמה גרילה בלא שום מעשה וגבי נדבך אמר ר' אסי נאו ופפשוס אמר להן דהיינו מעשה שהעריכן רבי[א] ועוד קשה גבי נדבך קאמר דסגי בשפשוף ולקמן גבי כיסוי כלים א"ר אסי א"ר יוחנן והוא שיש בהם תורת כלי ויש לומר דכיסוי חבית סגי לה בהגמה שדרכו לעשותו כל דהו דלא בעי תיקון ומעשה גמור כשאר כיסוי כלים ונדבך של אבן מסותת ומרובע לבנין סגי להו בשפשוף שאין צריך עוד תיקון ומ"מ הוי ר' אסי לטעמיה דבי היכי דמיקל רבי אסי גבי נדבך ה"נ הכא והא דקאמר ר' אסי בפרק במה טומנין (לעיל דף כ.) חריות של דקל יש בו אע"פ שלא קשר התם רב אסי[ז] גרסינן אי נמי לחיין הם ליעיבה טפי מאבנים:

הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה. פי' בקונ' דלא אסיר אהל אלא למעלה בגג אבל בדפנות לא כדמוכח בעובדא דשמואל בכל גגות (עירובין דף לד.) דאימתר אבר כותל שנפרלה רב אמר אין מטלטלין אלא בד' אמות ושמואל אמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה וזה מטלטל עד עיקר המחיצה והא דרב לאו בפירוש איתמר אלא מכללא דשמואל הוי יתיב בההוא אבר גפל גודא דביני ביני אמר להו שמואל שקולו וגימא גוודי ליה אהדדיכו רב לאפיה כו' ושמואל למה ליה למיעבד הכי האמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה כו' שמואל לגייעותא בעלמא הוא דעבד[ב] אלמא משמע דאהל דדפנות שרי למיעבד הכי ורב שהיה מקפיד לאו משום עשיית אהל דשרי כדפריטית אלא הוה קפיד אמאי דהוו מטלטלין גלימא ד' אמות בחצר וקפה דע"כ שיין איסור אהל אפילו בדפנות כדאיתא בעירובין בפרק מי שהוציאוהו (דף מד. וסס) גבי עשיית דופן סוכה דפריך התם והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחילה ומשני הא בדופן שלישית והא בדופן רביעית[ג] אלא נראה לר"ת דשפיר שייך בדפנות אהל היכא דאמתילה מועלת להיתר[ד] ולהכי בדופן שלישית דהויא אמתילה ומכשר ליה לסוכה חשיב עשיית אהל בתחלה אבל דופן רביעית אינה אלא תוספת בעלמא הוא ואיל וכבר הסוכה היתה כשרה ועיקר פלוגתין דר"א ורבנן איתא בתחל כבעשיית דופן דפקק החלון משמע בחלון שבתוכל דאי בגג מיירי הוה ליה למימר אדובה כמו שנינו משלין פירות דרך אדובה (ביצה דף לה:) ומיהו בתחל שבגג נמי פליגי כדמוכח לקמן בפרק מולין (דף קלז:) דמייתי הך גבי תליית משמרת שהיא בעין גג וכן משמע בפרק בתרא דעירובין (דף קב.) דאמר הנהו דיכלי דהוו בי רב הונא ביימתא בעו טולא ובלילא בעו אוירא אתא לקמיה דרב אמר ליה כרוך בודיא ושייר בה טפח דלמחר הוא מוסיף על אהל עראי ומותר ומשמע דהיינו נמי תוספת אהל עראי דפליגי רבי אליעזר ורבנן ועובדא דשמואל דכל

זמורה. של גפן: **שהיא קשורה בטפיח.** פך שטאחין בו מן הבור או מן המעין: **ממלאין בה.** דשיא כלי להך זמורה: **ופלוי.** שאינו גגלר בארץ שהחבל שהוא קשור בו אינו מגיע לארץ: **אין פוקקין בו.** דמיחזי כמוסיף על הבנין: **בין כך ובין כך.** בגמרא מפרש לה: **גמ' תנן התם.** לקמן בהאי מסכתא: **האהל שעל פי החבית.** והולכך ליטול מן היין שבתוכה: **מעה.** החבית על לדה והיא נופלת: **לא שנו.** דמותר לטלטל החבית והאהל עליה דקתני ואם היתה בין חבית לאהל אינו מטלטל אלא בשביל שהיא מגביה מגביה על לדה אם לא נפל

בין קשור כו'. כלומר אפילו קשירה לא צריך: **והוא שמתוקן.** מוכן מאתמול לכך: **א"ל רבי ירמיה.** אמאי פשיט ליה מר לקולא: **נימא מר.** הלא פליגי רבנן הלא אתלויה דרבי אליעזר בעי קשור ותלוי ואפילו קשור אם רשאו גגרר לארץ חשיב ליה רבי אליעזר כשומטו מן הקרקע ובזה כו לבתחלה ורבנן אמרי ליה בין תלוי בין גגרר פוקקין בו ובלבד שיהא קשור: **דאמר רבה בר בר חנה.** בתלייה הוא דפליגי הלא בקשירה דמדמי לה לפלוגתא דגגר הגגרר והתם לדברי הכל קשור בעינן: **גגר.** ימד שמוקעין בחור שבמפתן ונועלין בו את הדלת: **הגגרר.** כדמפרש שקשור בחלת הלא שרשאו גגרר לארץ: **נועלין בו במקדש.** דכיון דקשור בו מיומד ועומד הוא לכך וכבר נגנה בנין זה מבעוד יום ואין בו הלא גזירת שבות מדבריהם ואין שבות במקדש[ב]: **ומומנה.** שאינו קשור כלל הלא כשהוא שומטו מן החור מניחו ע"ג קרקע הלכך כשמוקעו בשבת בונה הוא ואיסורא לחוריינהו הוא אף במקדש: **המונח מוכר במקדש.** דכיון דמתוקן מאתמול להכי לאו בונה הוא: **שקשור ותלוי.** דאשו העליון אבל ראשו התחתון מגיע לארץ: **מאן תנא גגר הגגרר.** אסור דבעי תרמי: **ר"א היא.** דאמר גבי פקק החלון תרתי בעינן מכלל דר' יהודה כרבנן אלמא רבנן קשירה בעו: **לי האי תנא.** דאפי' קשירה לא בעי כרבן שמעון בן גמליאל דאמר מתוקן בהזמנה בעלמא ואע"פ שאינו קשור: **שהתקינו.** שהזמינו: **אמר רב יהודה** גרסינן. ולא גרסינן ואמר: שיש

מסורת הש"ס

ע) עירובין קג., ב) [ש"ל מומר במקדש], ג) [מוספ' פט"ו], ד) [מתתיה סה.].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ר' יהודה וכו' פותח ונועל בו מדקתני פותח ונועל בו משמע:

גליון הש"ם

גמ' שנועלין בו במקדש אבל לא במדינה. עיין פי"ז מ"ד דכלים:

רבינו חננאל

בין קשור בין שאינו קשור אותו פקק פוקקין בו והוא שמתוקן, כלומר שהתקינו לפקק בו. היכי דמי תיקון זה כדאמרינן בסוף המוצא תפילין ד"ה סוכי קוצים וחבילי עצים שהתקינן לפירצה שבחצר, בזמן שקשורין וחלוין נועלין בהן בשבת ואין צ"ל ביו"ט. א"ל ר' ירמיה ולימא מר בין תלוי בין שאינו תלוי והוא שקשור, כלומר כבר נעשה בו מעשה לשום כלי. דאמר רבה ב"ב חנה א"ר יוחנן כמחלוקת כאן בפקק החלון כך חלוקתם בגגר הגגרר בקשור ותלוי בלבד, אבל לא לענין מקדש ומדינה. ותניא בסוף עירובין איהו גגר הגגרר שנועלין בו במקדש אבל לא במדינה, שומטו ומניחו בקרן זוית. דייקינן מינה מדקתני שומטו ומניחו, מכלל שאם הוא קשור שאם אינו יכול לשומטו ולהניחו בקרן זוית שאפר דמי. ואמרינן מאן תנא גגר הגגרר צריך להיות קשור ותלוי ר' אליעזר, והא ר' יוחנן סבר כי חכמים חלוקין על ר' אליעזר סבירא להו כר' יהודה דאסר בשאינו קשור ולא תלוי אבל אם הוא קשור אע"פ שאינו תלוי שרי. וא"ל ר' אבא לר' ירמיה אנא דאמרי והוא שמתוקן אע"פ שאינו לא קשור ולא תלוי, כי הא מתניתא דתני בקנה שהתקינו בעה"ב להיות פותח ונועל בו, ואמר רשב"ג מתוקן אע"פ שאינו קשור, ואמר משמיה דר' יוחנן הלכה כרשב"ג דקאי רשב"ג כחכמים. **ואקשינן** היכי אמר ר' יוחנן הילכתא כרשב"ג ורשב"ג שרי אע"פ דליכא תורת כלי עליו, ור' יוחנן

עין משפט נר מצוה

מג א ב מיי' פכ"ג מהלכות שבת הלכה ל ופכ"ו הלכה י סמג לאוין סה טוש"ע או"ח סימן שיג סעיף ח:

מד ג מיי' פכ"ג שם הלכה ז:

מוסף רש"י

גגר הגגרר. שקשור בחלת אבל אינו תלוי, שהחבל אחוך ומתוך שנגרר אינו נראה קקשור (עירובין קב.). **נועלין** בו במקדש. דשבות בעלמא הוא, דאינו בונה ממש הואיל וקשור לכך, אבל הואיל וגגרר ממזי כבונה, ואין שבות דרבנן במקדש, דלא גזרו שם (שם). המונח מותר במקדש. ר' יהודה סבר לאו בנין ממש הוא אלא דומה לבנין ובמקדש לא גזרו שבות (שם). **זה אף במדינה מותר.** הואיל וקשור אע"פ שאינו תלוי (שם).

מוסף תוספות

א. [ו]שייך עשיית אהל לכתחילה, ואעשיית מחיצות קפיד, והוי כדופן ג' של סוכה דחשבינן לי' (הכא) אהל. תוס' עירוכין מד. ד"ה פקק. ב. אבל לשמואל דשרי לשלטל לא חשיב אלא תוספת אהל כמו דופן ד' של סוכה דחשיב לי' תוספת משום דבלא"ה משתרי. תוס' עירוכין מד. ד"ה פקק. ג. שנועל ופותח בכל יום. תוס' הרא"ש. ד. [ו]אין שבות במקדש, [מ"מ]. ריטב"א. ה. [ד]לא כל השבותין שוין, כי יש שבות שגזרו במקדש. ריטב"ש. ו. א"כ. תוס' הרא"ש. ז. לר' יוחנן. ריטב"ש קנה: ד"ה אמר רבה בג"ח [וש מקשה בתוס']. ח. ודכ"ע מותר להוסיף באהל אדעי. ריטב"ש קנה: ד"ה אמר רבה בג"ח [וש מקשה בתוס']. ומאי דבעי [ר"א] קשור ותלוי משום איסור טלטול. מי' הכ"ן קנה: ד"ה לא נחלקו. ט. כדאמרי' בסמוך 'כמחלוקת כאן כך מחלוקת בגגר הגגרר'. רשב"א קנה: ד"ה הכל. י. אבל באיסור דבנין בעי תקון כלי. תוס' הרא"ש. יא. הא דקאמר 'מונח', כאן וכאן אסור' היינו בששני ראשים מונחים בארץ אע"פ שקשור. תוס' הרא"ש.

א בין קשור בין שאינו קשור והוא שמתוקן
א"ל ר' ירמיה ולימא מר בין תלוי ובין שאינו
תלוי והוא שקשור דאמר רבה בר בר חנה
א"ר יוחנן כמחלוקת כאן כך מחלוקת בגגר
הגגרר [ב]דתנן גגר הגגרר נועלין בו במקדש
אבל לא במדינה והמונח כאן וכאן אסור ר'
יהודה אומר המונח [ג]במקדש והגגרר במדינה
ותניא איהו גגר הגגרר [ד]שנועלין בו במקדש
אבל לא במדינה כל שקשור ותלוי וראשו
מגיע לארץ ר' יהודה אומר [ה]זה אף במדינה
מותר אלא איזהו שבמדינה אסור כל שאינו
לא קשור ולא תלוי ושומטו ומניחו בקרן זוית
ואמר רבי יהושע בר אבא משמיה דעולא
מאן תנא גגר הגגרר ר"א היא א"ל אנא
דאמרי כי האי תנא דתניא [ו]קנה שהתקינו
בעה"ב להיות פותח ונועל בו בזמן שקשור
ותלוי בפתח פותח ונועל בו אין קשור ותלוי
אין פותח ונועל בו רשב"ג אומר מתוקן אע"פ
שאינו קשור אמר רב יהודה בר שילת אמר
רב אסי א"ר יוחנן [ז]הלכה כרשב"ג ומי
אמר רבי יוחנן הכי והתנן כל כסויי הכלים

דכל גגות (עירובין לד.). דפריך ושמואל למה ליה למיעבד הכי וקאמר זה מטלטל כו' לאו משום דאי הוה אמר אין מטלטלין בו אלא בד' אמות דאז הוה ניחא ליה אלא אז נמי היה קשה היכי עביד הכי כיון דמתילה מתרת לטלטל בחלר הוה כעשיית אהל ערלי בתחלה ואסור כדפרישית לעיל ומהאי טעמא היה מקפיד רב דס"ל שאין מטלטלין אלא בד'[א] אלא משום דהס"ס ידע דסבר שמואל דזה מטלטל עד עיקר המתילה[ב] ניחא למיפרך למה הולרך לעשות מחילה: **בין** קשור בין שאינו קשור והוא שמתוקן. גרלה לר"ת דלאו בתיקון של מעשה אלא במחשבה בעלמא כדמוכח לקמן דאמר כרשב"ג ס"ל דאמר מתוקן אע"פ שאינו קשור דהיינו במחשבה ומשמע לגמרי ס"ל כוותיה דגבי ר' יוחנן דוקא הוא דאמר בסמוך סבר לה כוותיה בחלת ופליג עליה בחלת ופריך ולימא מר בין תלוי בין שאינו תלוי והוא שקשור כרבי יהודה דבעי קשירה ועטעמא דמשום שלטול ולא משום בנין לפי משום בנין מאי דאיה מנגר שלרך קשירה לפקק והא בפקק לא שייך בנין אלא תוספת אהל ערלי ומוספת אהל ערלי שרו רבנן בלא שום קשירה כדמוכח במי שהוליאוהו (שם מד.): **והמונח כאן וכאן אסור.** פי' רש"י שבמתוקנו בשבת בונה הוא ואיסורא לחוריינהו איכא ואינו משמע שיהא בו איסורא לחוריינהו כיון שאינו מבטלו שם[ג] אלא גרלה לר"ת דכולה מילתא בגגר הגגרר ליכא איסורא אלא משום טלטול וכי היא דקנה שהתקינו בעה"ב להיות פותח ונועל בו דמיירי משום טלטול ואפ"ה בעי ר"א קשור ותלוי יותר משאר כלי תשמיש שדי להם בתיקונם לפי שהם תשמיש בית מידי דהוי איסור קרקעות שהממילו בהם להליכים בית אחיזה אע"ג דהני משום שבות[ד] נאסר טלטולם במקדש[ה] בקנים וממקלות דלעיל אבל משום בנין ליכא איסורא כלל אפילו מדרבנן וקשה לר"ת[ו] מנלן[ז] דאפליגו רבי אליעזר ורבנן בתוספת אהל ערלי כיון דאפליגו בטלטול דילמא בחד הוא דאפליגו[ח] ותירץ ר"ת בספר היראה דל"ל דהוה ליה למנקט פלוגתייהו במילתא דלא שייכא ביה תוספת אהל כי הניא דגגר הגגרר ומדנקט פלוגתא בפקק החלון דשייך ביה תוספת אהל ש"מ דפליגי בהאל ולילא למימר דדווקא בהאל פליגי ולא בטלטול דהא בהניא דגגר לא שייך אלא איסור טלטול אפ"ה איפלוג בה ר"א ורבנן[ט] דע"כ איבעי לן למימר דת"ק דגגר סייגו ר"א דרבנן שרו אפילו בפקק החלון כ"ש בגגר דלא שייך איסור אהל אלא איסור טלטול אלא ודאי בתרתי פליגי דר"א אסר בפקק החלון ומשום טלטול בשאין תורת כלי גמור עליו ואפי' יש עליו תורת כלי גמור כגון שיש לו בית יד אסור מ"מ משום תוספת אהל ערלי כיון דבטלי' בפקק ורבנן שרו אפי' אין עליו תורת כלי דלית להו לא משום טלטול ולא משום אהל: **רבי יהודה אומר כו'.** ובעירובין מסקינן אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יהודה וקשה לר"י דהא שמואל גופיה סבר לעיל בפרק במה טומנין (דף נ.) גבי חריות של דקל שגדלן לעצים דבמחשבה בעלמא סגי דאיתמר רב (יהודה) אומר קושר ושמואל אמר חושב ואמר התם דשמואל ס"ל כרשב"ג דאמר חריות של דקל שגדלן לעצים ומלך עליהן ליטיבה ל"ל לקשר וא"כ היכי קאמר הלכה כרבי יהודה דבעי קשירה משום איסור טלטול הא לא שייך איסור בנין בהניא דגגר הגגרר אלא איסור טלטול ומשום איסור טלטול בעי רבי יהודה קשירה כדפירשתי וליכא לפרושי דבגגר הגגרר דהכא לאפוקי מאיסור בנין הוא דבעי קישור אבל משום איסור טלטול לא הוה בעי קישור אלא במחשבה בעלמא כרשב"ג א"כ מאי קא מהדר ליה ר' אבא בר כהנא לר' ירמיה אלא דאמרי כי האי תנא כו' דילמא מאי דלא בעי התם דשב"ג אלא מתוקן אע"פ שאינו קשור היינו משום דהתם ליכא אלא איסור טלטול דהתם ודאי לא מיירי מידי בבנין דקאמר קנה שהתקינו בעה"ב להיות פותח ונועל[ט] ומדקתני פותח ונועל משמע שאינו נועל בתוכו קנה עצמו דהוה ליה למיתני שהתקינו לנעול בו אלא משמע שהוא בענין מפתחות אלנו שים מהם שמושכין המנעול שבדלת לכאן ולכאן כך הקנה מושך המנעול אבל הקנה עצמו אינו במקום המנעול א"כ פשיטא דהכ"ג לא שייך בנין בהאי קנה אלא משום איסור טלטול הוא' ומיהו אין ראיה מזה דבהאי קנה מיירי כדפרישית מדקתני פותח ונועל דהא הכ"ג קתני בתוספתא חביני עצים וסוכה של קוצים שעשאן לא לפירלה ולאחר אם היו קשורות ותלויות פותחין ונועלין בהן אם לאו אי' מיהו אומר ר"י דאפילו הוה מפרש דהיא דקנה שהתקינו כו' דשייך ביה בנין ובמקום מנעול הוה ולהכי פשיטא מינה רבי אבא בר כהנא דס"ל כרשב"ג דאמר דבי הוי מתוקן אע"פ שאינו קשור נפיק מתורת איסור בנין לא הוי אתי שפיר (דה"ל) מדקאמר הס"ס בסמוך וכ"ת הכא נמי דאיכא תורת כלי עליהן והתניא חריות של דקל כו' והיכי מוכח מהניא דחריות של דקל דהא דאמר מתוקן אע"פ שאינו קשור היינו בלא תורת כלי אלא במחשבה בעלמא דלמא באיסור טלטול הוא דלא מצריך רשב"ג אלא מחשבה אבל באיסור בנין הוה בעי שיתקנוהו ויכינוהו ויעשו בו מעשה שיהא תורת כלי עליו על כן נראה לר"י דבהכי פליגי רבי אבא בר כהנא ורבי יוחנן ורב יהודה דעירובין (דף קנ.) דאיתנו סבירא להו דבהניא דגגר לא שייך אלא איסור טלטול ואיהו ס"ל דשייך בנין בגגר הגגרר ולהכי בעי קישור לאפוקי מאיסור בנין והשתא אתיא שמעתין שפיר דלא מייירי מידי באיסור בנין לא בההוא דגגר ולא בהניא דקנה והשתא נמי הניא דקנה משום טלטול. מ"ר:

שקשור ותלוי וראשו מגיע לארץ. פירוש דאשו העליון תלוי ודאשו התחתון מגיע לארץ כדפירש בקונטרס ונראה לרשב"א דאפילו שני הראשים מונחים לארץ אלא שקשור דשרי במקדש והאי דנקט בהאי גוונא לאשמעינן דאפ"ה אסור במדינה והשתא אתי שפיר הא דתנן במשנה והמונח כאן וכאן אסור היינו שאינו קשור ולא תלוי כלל דאי אמרת דוקא נקט דאשו מגיע לארץ אבל שני הראשים מונחים בארץ אסור במקדש אע"פ שקשור אם כן[א] השתא לא הוי מונח דרבי יהודה כמונח דתנא קמא דמונח דרבי יהודה על כרחיך היינו שאינו לא קשור ולא תלוי ושומטו ומניחו בקרן זוית דאי אמרת כמו מונח דת"ק שני הראשים מונחים בארץ אלא שקשורין היכי קאמר המונח במקדש הוה אפילו במדינה שרי דלא אסר רבי יהודה אפילו במדינה אלא דוקא שאינו קשור כלל:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

קכו:

וכי תימא הכא נמי דאיכא תורת כלי עליו. פי' בקונטרס שיהא לאוי לעשות שום תשמיש אחר[א] ואין נראה כי לנו להגיה שלדבר אחר יהא רשאי כיון שראוי לדבר זה אלא נראה לר"ת דה"פ לאיכא תורת כלי עליו[ב] שתיקנו ועשה בו מעשה והכינו לכך[ג] שמתאחר שלכך תיקנו והכינו לכך יש תורת כלי עליו אפילו אינו ראוי לדבר אחר כמו חריות של דקל שאינן ראויין לשום תשמיש אלא ליסיבה אף על פי כן (ד) יכול להכינם ולטלטלם בשבת[ד] ואבנים נמי אמרינן לעיל לאו ושיפשפו ועוד אי תורת כלי עליהם ממש[ה] לריכא למימר דכלי מיטל לזורך גופו[ו] והא דאמרי' בעירובין (ד' קנ.) גבר הנגרר עשה לו בית יד מהו א"ל בוכנא קאמרת פירוש ושרי לאו משום דאי לא הוה כבוכנא ע"י הבית יד הזה הוה אסור דאפילו לא חזי למילאת אחריתי כיון שתקנוהו בידים לכך היה מותר אפי' בלא בית יד אלא נראה לר"י דהכיא מיירי בנקמן דאסור לעיל מיני' בסמוך משום דמיחזי כבוכנא פי' שנוטן הגבר בתוך הנקב שבמפתן עד (ה) בתוך האדן כדפירש בקונטרס התם ועלה קאי הא עשה לו בית יד בתותו גבר שנקמן אי נמי שמואל לטעמייה דסבר דטעמא דרבי יהודה משום בנין אפילו בלא נעילת גבר באדן וכן נראה יותר כי נקמן אין פתרונו נעילה בארן אלא דומה שהוא מעין נשמט רק שאינו נשמט ממש דלמותה בבריתא שהכיא למעלה דקתני גבר אם נשמט כולו אסור נקמן מותר רבי יהודה אומר נקמן אע"פ שאינו נשמט ולא נודע פירוש נקמן היטב וביראלמי גרסינן גבר דר' אליעזר הוה קטיר בגמי נשמט אסור נקמן רבי יעקב בר אחא מורה בראשי אצבעותיו (ו):

ומדבריהן למדנו שפוקקין ומודדין. ואע"ג דטעים לא מבטל ליה כמו פקק דלאמרי' בפרק היין (סוכה דף כח.) גבי סדין איכא למימר דמבטל ליה טפי מסדין[ז] ולא מצי למימר נמי פקק דמלוה שאני דלאמרי' בשילהי מכילתין (ד' קמז:) גבי מדילה דאתם לא הוי איסור כל כך אלא משום דהוי דחול אבל פקק דמשום מוספת אהל דדמי לבנין ליכא למישרי משום מלוה[ח]:

הדרן עלך כל הכלים

מפנין ארבע וחמש קופות. בירושלמי[ט] מפרש כמה שיעור 'קופות בההוא דתנינן[י] שלשה קופות של שלשה סאין[יא]: של יהודה היא דאית ליה שיש להם בית אחיזה ניטלין בשבת ואמר רב יהודה בר שילא אמר רב אסי אמר רבי יוחנן והוא שיש תורת כלי עליהן וכי תימא הכא נמי דאיכא תורת כלי עליו ומי בעי רשב"ג תורת כלי עליו והתניא[יב] חריות של דקל שגדרן לשם עצים ונמלך עליהן לישיבה צריך לקשר רשב"ג אומר אין צריך לקשר רבי יוחנן סבירא ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא דרש רבי יצחק נפחא אפתחא דריש גלותא הלכה כרבי אליעזר מתיב רב עמרם[יג] ומדבריהם למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת א"ל [אביי] מאי דעתיך משום דקתני סתמא נגר הנגרר נמי סתמא היא ואפ' הכי[יד] מעשה רב: **מתני'** [טו](כל) כיסוי הכלים שיש להם בית אחיזה ניטלין בשבת א"ר יוסי בד"א[טז] בכיסוי קרקעות אבל בכיסוי הכלים בין כך ובין כך ניטלין בשבת: **גמ'** אמר רב יהודה בר שילא א"ר אסי א"ר יוחנן[יז] והוא שיש תורת כלי עליהן דב"ע כסוי קרקעות אם יש להן בית אחיזה אין אי לא לא כסוי הכלים אע"ג דאין להם בית אחיזה כי פליגי בכלים דחברינהו בארעא מ"ם גזרינן[יח] ומ"ם לא גזרינן לישנא אחרינא כי פליגי בכיסוי תנור מר מדמי ליה לכיסוי קרקע ומר מדמי ליה לכיסוי כלים:

הדרן עלך כל הכלים

מפנין[יט] אפילו ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני בטול בהמ"ד[כ] אבל לא את האוצר מפנין תרומה טהורה ודמאי ומעשר ראשון שניטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו והתורמוס היבש מפני שהוא מאכל[כא] לעזים[כב] אבל לא את הטבל ולא את מעשר [ראשון] שלא נטלה תרומתו ולא את מעשר שני והקדש שלא נפדו ולא[כג] את הלוף ולא את החרדל ר' שמעון בן גמליאל[כד] מתיר בלוף מפני שהוא מאכל עורבין חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים אם התקינן למאכל בהמה מטלטלין אותן ואם לאו אין מטלטלין אותן: **גמ'** השתא חמש מפנין ארבע מיבעיא[כה] אמר רב חסדא ארבע מחמש[כו](איכא דאמרי[כז] ארבע מאוצר קטן) וחמש מאוצר גדול ומאי אבל לא את האוצר שלא יתחיל באוצר תחלה ומני רבי מוקצה ושמואל אמר ארבע וחמש כדאמרי מלאלתא דבי ר' אליעזר שאין מוקקין אלא אם הוא קשור ותלוי. ואותבה ר' עולא מהא דתנן בסוף שבת מדבריהן למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת. א"ל אביי לרב עזרא למה אותיבתיה מהא מפני שהיא שנויה סתם, וקיי"ל הלכה כסתם משנה, נגר הנגרר נמי סתמא היא שנויה סתם אליבא דר' אליעזר. ושני ליה אני"ם דהא סתמא והא סתמא, הא סתמא דפוקקין ומודדין וקושרין בשבת עבדו בה עובדא ומעשה רב וזו הלכה למעשה. והילכתא בחכמים ונדחה דרשא דר' יצחק נפחא. ואמרינן בתלמוד א"י א"ר יוחנן אתיא יחידאה דהכא סתמא דתמן ויחידאה דתמן כסתמא דהכא. פי' יחידאה דהכא דהוא ר' אליעזר דפקק החלון כסתמא דנגר נגרר [ויחידאי דנגר הנגרר] דהוא ר' יהודה כסתמא [דפקק החלון], וחכ"א בין כך ובין כך פוקקין בו. **כל כסוי הכלים שיש להן בית אחיזה ניטלין בשבת.** א"ר יוסי בד"א בכסויי קרקעות וכו'. א"ר יהודה בר שילא א"ר אסי א"ר יוחנן והוא שיש תורת כלי עליהן. ואמרינן כולי עלמא בכסויי קרקעות אם יש להן בית אחיזה שרי ואי לא אסיר לטלטלן, בגון כסויי הבארות וכסויי הדות וכיוצא בהן. כסויי כלים, כגון כדות ופיסטים

שיש להן בית אחיזה. בית יד: ה"ג **ואמר רב יהודה והוא שיש תורת כלי עליהן.** שהכיסוי לאוי לתשמיש (ה) עצמו הוא דניטלין בשבת ואם אין תורת כלי עליו לא אמרינן כיסוי כלי הוא כלי. ולאמתא שידה תיבה ומגדל דתנא מתני' (ו) ניטלין יש תורת כלי עליהן דלאויין לישב עליהן ולתת עליהן מזונות לקטן ולקמן מפרש אמאי בעינן בית אחיזה הואיל ותורת כלי עליהן. אלמא לרבי יוחנן מידי דליכא תורת כלי עליו לא אמרינן מטלטלין והאי קנה מאי תורת כלי עליו ליכא אי משום דפותח וטועל בו אין זו תורת כלי עליו אלא תורת בנין: **וכ"ש הכא נמי דאיכא תורת כלי עליו.** אלמא לאוסר בכל שעה בשמים (דף נב.) אמר רב יהודה בר שילא אמר רב אסי אמר רבי יוחנן הוא שיש תורת כלי עליהן ומפני בטול בהמ"ד אבל לא את האוצר אלמא דאיכא תורת כלי עליו: (ג) רש"י ד"ה לוף תו"מ. וי"ב ס"ש תודמוס: (ד) תוס' ד"ה וכי מיתמא וכו' אלא ליישבה לעמ"ש. כ"ג ועי' בתפי"י: (ה) בא"ד עד לתוך האתן: (ו) בא"ד מוכה בראשי אצבעותיו כזה V:

רבינו חננאל

שמעינן ליה דבעי תורת כלי. ואוקימנא בקנה שהתקינו להיות נוטל ופותח בו בדאיכא תורת כלי עליו ובהא א"ר יוחנן הלכתא כרשב"ג, אבל בחריות של דקל שגדרן לעצים דשרי רשב"ג בלא קישור לא סבר לזה ר' יוחנן כוותיה. ופליגו אמר, ר' יוחנן סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא. דרש ר' יצחק נפחא אפתחא דבי ריש גלותא הילכתא כר' אליעזר שאין מוקקין אלא אם הוא קשור ותלוי. ואותבה ר' עולא מהא דתנן בסוף שבת מדבריהן למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת. א"ל אביי לרב עזרא למה אותיבתיה מהא מפני שהיא שנויה סתם, וקיי"ל הלכה כסתם משנה, נגר הנגרר נמי סתמא היא שנויה סתם אליבא דר' אליעזר. ושני ליה אני"ם דהא סתמא והא סתמא, הא סתמא דפוקקין ומודדין וקושרין בשבת עבדו בה עובדא ומעשה רב וזו הלכה למעשה. והילכתא בחכמים ונדחה דרשא דר' יצחק נפחא. ואמרינן בתלמוד א"י א"ר יוחנן אתיא יחידאה דהכא סתמא דתמן ויחידאה דתמן כסתמא דהכא. פי' יחידאה דהכא דהוא ר' אליעזר דפקק החלון כסתמא דנגר נגרר, [ויחידאי דנגר הנגרר] דהוא ר' יהודה כסתמא [דפקק החלון], וחכ"א בין כך ובין כך פוקקין בו. **כל כסוי הכלים שיש להן בית אחיזה ניטלין בשבת.** א"ר יוסי בד"א בכסויי קרקעות וכו'. א"ר יהודה בר שילא א"ר אסי א"ר יוחנן והוא שיש תורת כלי עליהן. ואמרינן כולי עלמא בכסויי קרקעות אם יש להן בית אחיזה שרי ואי לא אסיר לטלטלן, בגון כסויי הבארות וכסויי הדות וכיוצא בהן. כסויי כלים, כגון כדות ופיסטים

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג וכו' לתשמיש לעצמו הוא: (ב) ד"ה וכ"מ הכא וכו' אגוזים הס"ד ואחר כך מ"ש אין צריך לקשר אלמא דאיכא תורת כלי עליו: (ג) רש"י ד"ה לוף תו"מ. וי"ב ס"ש תודמוס: (ד) תוס' ד"ה וכי מיתמא וכו' אלא ליישבה לעמ"ש. כ"ג ועי' בתפי"י: (ה) בא"ד עד לתוך האתן: (ו) בא"ד מוכה בראשי אצבעותיו כזה V:

מוסף רש"י

חריות. עגפים קשים כעין משהוקקו שדלתות של טולנין ונפלו עליו שלהן קרי להן חריות (לעיל ג.). שגדרן לעצים. שתתכן לסיפק (לעיל קבה.) כל לקיטות תמרים קרי נדיבה (לעיל ג.). צריך לקשר. מע"ש (לעיל קבה.) לקצרם יחד מבעוד יום לכוסים שליסיבה עומדים, ואם לא קצרם יחד אסור לטלטלן למחר. אלא יהו יחוד בתחתם (לעיל ג.). ומודדין. לתתלמד על דבר הולאם (לעיל קנז.).

הדרן עלך כל הכלים

מפני האורחים. שזימן לאכול ואין מקום לסבב, **ומפני בטול בהמ"ד.** שלאן לתלמידים מקום ליבב (ביצה לה:). **ולא את הלוף ולא את החרדל.** מטלטלן בשבת, שאינם לחיים היום, אלא זה לבשל ואלא זה לעמון. לוף מין קטניות ואינן ראוין למאכל בשאול מי ואמילו לעופות (ב"מ קיג:).

מוסף תוספות

א. ולאותם תשמישין קרי 'תורת כלי'. ריטב"ש. ב. צורת כלי קאמר. ריטב"ש. ג. ותיקונו מוכיח עליו שהוא מתוקן לכך. ריטב"ש. דנגר היינו עץ בעלמא שלוקח מבין העצים, שאין עליו שום הכירא כלל, ומ"ה צריך שיתקננו במעשה גמור וכו' כדי שיהא ניכר שהוא מוכן להיות פותח ונועל בו. וכיסוי כלים ג"כ שבבאן אינן אלא דפין בעלמא ולפ' מצריך בהן ר' יוחנן תורת כלי כלומר שיעשה בו מעשה כדי שיהא ניכר שהוא עומד לכך. מי הכ"ן. ד. וחשיב לרבנן דרשב"ג מעשה מה שקושרו והכינו לכך. ר"מ פי' י. ה. שעושין בו מלאכה אחרת. רא"ש פי' י. ו. ובהא הוא דפליג אדרשב"ג, דאלו רשב"ג לא בעי לא מעשה ולא קשירה אלא מחשבה בעלמא. רשב"א. ז. והוי כמו פקק החלון. תוס' הרא"ש. ח. דהצלת טומאה. תוס' הרא"ש. ט. ולכאורה משמע ממתני' דהני ד' אי ה' קופות שאין להם שיעור, אלא אפי' גדולות מאד, אבל בגמ' מוכח שיש להם שיעור וכן הוא וכו'. ריטב"א. י. א"ל ולמד סתום מן המפורש. ריטב"ש. יא. היו תורמים [את הלשכה], אלמא דסתם קופה ג' סאין הוא. ריטב"ש.

רב נסים גאון

פרק שמונה עשר מפנין ר' יהודה היא דאמר מוקצה. ור' שמעון ליה ליה מוקצה. אצל כל פחמא [עיקר כל זה] בפרק במה מדליקין, וכבר פירשנו זה בפרק יציאות השבת.

מה א ב ג מי' פכ"ס מהלכות שבת הל"ג טוש"ע או"ח סימן שח סעיף י:

א ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

י ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

יא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

יב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

יג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

יד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

טו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

טז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

יז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

יח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

יט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כ ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

כט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ל ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

לט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מ ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

מט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נ ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

נט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ס ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

סט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ע ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

עט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פ ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

פט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צ ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

צט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

ק ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קי ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קיא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קיב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קיג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קיד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קטו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קטז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קיז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קיח ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קיט ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קכ ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קכא ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קכב ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קכג ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קכד ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קכה ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קכו ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו ממג לאחן סה טוש"ע או"ח סימן שלג סעיף ג:

קכז ד ה מי' כ"מ מהל' שבת הלכה ב ופכ"ו הלכה טו

כדאמרי אינשי. תשכון קטן תחילה ואם יצטרך ליותר יפנה יותר משום הכי נקט ד' בריש"א והדר חמשה וה"ה אפילו טובא: **שלא יגמור.** משום שטוויי גומות: **כרגלו.** מפנה כרגלו לכלו ולכאן דרך הליכתו דלא הוי טלטול: **מכואה צנורה.** מוכחא מילתא דהוקלה לאולר: **נספספך.** להאכיל לבהמתו: **אסור דבני ר"ש ורבי אחא בו': נלפי נייח.** כנגד היכן פונה הדבר הזה האמור לגיפך ר"ש מתיר מוקצה בכל מקום וכאן הוא מחמיר: **נייח.** היכן כגון אנני לנהרא כגני נייח דברכות (דף נח.): **נאך.** אבל גזיר מהכי לאו אולר הוא: **נאך.** תני כור הוא ע"ו שאין: **נד' וס' קופות אין עפי נא.** בקופות עגמה הוא יפנה וימלאם אם ירצה או אם בכפפו שיעור קופה בפעם אחת אבל טפי להלן יותר מה' פעמים כגון לפנות בכלים קטנים וירבה בהילוך נא: **למעוטי בהילוכא עדיף.** ומע"ג דאפוסי משוי הוא: **אי דילמא מעוטי משוי עדיף.** ואם בא לפנות בכלים קטנים כשיעור ה' קופות מותר. ולרב חסדא קנעי לה דאמר ה' דוקא: **כי' וכע"ו.** קס"ד אקופות קאי לומר שמפנה בקופות קטנות וירבה בהילוך: **אבדין קאי.** ולא פליגי והכי קאמר בי' בע"ו יפנה באותן ה' קופות: **הא דמשתקלי תדא תדא בקופה.** הך דתניא ד' וה' ולא נחת למנייתא דבדין איירי בכדין גדוליס דמשתקלי תדא בקופה והך דתנא בי' וע"ו איירי בכלים ביוניס ובכדין קטנים עשר דמשתקלי תרי תרי בקופה ע"ו דמשתקלי תלתא תלתא בקופה דקטנים: **כי דקורי דהרפניא.** כ) כבדין של הרפניא: **איבעיא להו.** אגיבא דרב חסדא: **דחוק לתלמידים.** שאין מקום לתלמידים להושיב: **ועימר.** פנה את העומרים וכרמלית הוא: ובפחות פחות מד' אמות: **פ"ש ועימר רבי.** אלמא חד גברא פינהו: **רבי בנפשיה עימר.** בתמיה וכי אורחיה דנשיא בהכי: **דהשכמת בית המ"ד.** מדשון להו בתמני' כי הדדי: **מהשכמת בית המדרש.** תנא דידן אקדמה בריש"א: **אל נא תעבור.** והניחו והלך לקבל האורחים: **ועיון תפלה.** לטרון בתפלתו: ה"ג

של כדי שמן ושל כדי יין. והא דתנן בפ' המביא (ביצה דף כט.): כדי יין לא יביאם בסל ובקופה[א] היינו ממקום רחוק דמיחזי כעובדין דחול אבל הכא בביתו: **דבולי עלמא למעוטי בהלוכא עדיף.** לא מצי למימר למעוטי במשוי עדיף דההיא דקתני ד' וה' קופות לא מצי סבר הכי דא"כ הוה ליה למיתני בעשר וט"ו כשיעור ה' קופות וא"ת והא תנן בפרק בתרא לדין (שם דף כה.)[ב] שחטה בשדה לא יביאנה במות ובמותה אלא מביאה לאביריס אף על גב דמפיש בהילוכא התם שאני דאיכא עירבא מ"ל דמשום דמיחזי כמוליכה למכור בשוק והא דאמרינן בריש שואל (לקמן דף קמח.) היכי ליעבד דמלא בחצבא רבא תימלי בחצבא זוטא קא משבח בהילוכא דמלא בחצבא זוטא תמלא בחצבא רבא קא משבח במשוי[ג] התם כיון שנהגו למלאות המים בחצבא רבא או בחצבא זוטא קשה להם לשנות מכמות שנהגו[ד]: **אע"ג דאית ליה אורחין טובא או דילמא הכל לפי האורחין.**

מכאן יש להוכיח דהא דתנן במתניתין ד' וה' קופות הוי אפי' בשביל אדם אחד אלמא הוי נמי לפי האורחין אמאי נקט ד' וה' ועוד מדלא מספקא ליה אי חד מפני כולהו או כל חד לנפשיה אלא בתמ"ל הכל לפי האורחין משמע הא אם אמר אף על גב דאיתרמו ליה אורחין טובא ליכא לאיסתפוקי ואי אמרינן דד' וה' קופות הוי לפי האורחין אמאי ליכא לאיסתפוקי אי חד גברא מפני לכולהו או כל חד מפני לנפשיה אלא משמע דפשיטא דד' וה' אינן לפי האורחין אלא אפילו לצורך אדם אחד:

ולטעמיך רבי בנפשיה עימר. פי' כל הסדה כולה:

דכתיב ויאמר ה' אם נא מצאתי חן וגו'. קסבר כמאן דאמר בשבועות (דף לה:) דהאי הסס קדש דאיכא מאן דאמר התם שהוא חול שמלאכים היה מדבר שהיה מזמינם:

אוכל מפירותיהן בעולם הזה. בפ"ק דקדושין (דף לט:) מפ' דהיינו אם היתה מ[ה] שקולה מכרעת דשכר מצות בהאי עלמא ליכא: כיון

כדאמרי אינשי ואי בעי אפילו טובא נמי מפנין [א]ומאי [ב]אבל לא את האוצר שלא יגמור כולו [ג] דילמא אתי אשוויי גומות אבל אתחולי מתחיל ומני ר"ש היא דלית ליה מוקצה ת"ר [ד]אין מתחילין באוצר תחילה אבל עושה בו שביל כדי שיכנס ויצא עושה בו שביל והא אמרת אין מתחילין הכי קאמר עושה בו שביל ברגליו בכניסתו וביציאתו תנו רבנן תבואה [ה]צבורה בזמן שהתחיל בה מע"ש מותר להסתפק ממנה בשבת ואם לאו אסור להסתפק ממנה בשבת דברי ר"ש ר' אחא מתיר כלפי לייא אלא אימא דברי ר' אחא [ו]ורבי שמעון מתיר תנא כמה שיעור תבואה [ז]צבורה לתך בעא מיניה רב נחומי בר זכריה מאביי שיעור תבואה [ח]צבורה בכמה אמר ליה הרי אמרו שיעור תבואה צבורה לתך איבעיא להו הני ארבע וחמש קופות דקאמר בארבע וחמש קופות אין טפי לא אלמא למעוטי בהילוכא עדיף או דילמא למעוטי משוי עדיף ת"ש דתני חדא מפנין אפילו ארבע וחמש קופות של כדי שמן ושל כדי יין ותניא אידך בעשר ובחמש עשרה מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר מעוטי בהילוכא עדיף ומר סבר מעוטי במשוי עדיף לא [ט]דכ"ע מעוטי בהילוכא עדיף ומי סברת בעשר ובחמש עשרה אקופות קאי אכדין קאי ולא קשיא הא דמשתקלי חד חד בקופה והא דמישתקלי תרי תרי והא דמשתקלי תלתא תלתא ובדקורי דהרפניא איבעיא להו הני ארבע וחמש דקאמר אע"ג דאית ליה אורחין טובא או דילמא הכל לפי האורחין ואת"ל הכל לפי האורחין חד גברא מפני לכולהו או דילמא גברא [י] גברא מפני לנפשיה ת"ש דאמר רבה אמר רבי חייא פעם אחת הלך רבי למקום אחד וראה מקום דחוק לתלמידים ויצא לשדה ומצא שדה מלאה עומרים ועימר רבי כל השדה כולה [כ](שמע מינה הכל לפי האורחין) ורב יוסף א"ר הושעיא פעם אחת הלך ר' חייא למקום אחד וראה מקום דחוק לתלמידים ויצא לשדה ומצא שדה מלאה עומרים ועימר ר' חייא כל השדה כולה [ל]שמע מינה הכל לפי האורחין ועדיין תבעי לך חד גברא מפני ליה לכולא או דילמא כל גברא וגברא מפני לנפשיה ת"ש ועימר רבי ולטעמיך רבי בדנפשיה עימר [מ]אלא צוה ועימר ולעולם כל חד וחד מפני לנפשיה: מפני האורחין וכו': א"ר יוחנן [נ]גדולה הכנסת אורחין כהשכמת בית המדרש דקתני מפני האורחין ומפני בטול בית המדרש ורב דימי מנהרדעא אמר יותר מהשכמת בית המדרש דקתני מפני האורחין והדר ומפני בטול בית המדרש [ס]אמר רב יהודה אמר רב [ע]גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני שכינה דכתיב [פ]ויאמר [צ](ה') אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר וגו' א"ר אלעזר בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת ב"ו אין קטן יכול לומר לגדול המתן עד שאבא אצלך ואילו בהקדוש ברוך הוא כתיב ויאמר [ק](ה') אם נא מצאתי וגו' אמר רב יהודה בר שילא א"ר אסי א"ר יוחנן [ר]ששה דברים אדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא ואלו הן הכנסת אורחין וביקור חולים [ש]ועיון תפלה והשכמת בית המדרש והמגדל בניו לתלמוד תורה [ת]והדן את חברו לכף זכות איני והא אנן [א"]תנן אלו דברים שאדם עושה אותם ואוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא ואלו הן כיבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום שבין אדם לחברו [ב"]ות"ת כנגד כולם [ג"][הני אין מידי אחרינא לא] הני

[נ"א: עליון], אלא הצריך כל אחד לעצמו, וכדר' אסי ור' אמי אליבא דר' יוחנן כל אחד כטעמיה. **פי'** מדבר של אבנים, אבנים סדורות זו ע"ג זו. שפשפום, לשפשפם ברגליהם. סואר של קורות, קורות נתונות זו על גב זו. גשוש, בלשון שמעאל עירים ספינות. נגדר, בלשון שמעאל מתרו. **ופיגוי** לבית המדרש ולאורחים והכנת מקום לישיבתם שניהם שוין בדבר מצוה. ושאר השמועה פשוטה היא. **והא** דתנן מפנין ד' ה' קופות, ה"מ לדבר מצוה מדקתני מפני האורחין ומפני ביטול בהמ"ד שהן מצוות, כדרב יהודה אמר שמואל דאמר גדולה הכנסת אורחין, וכדר' יוחנן דאמר אחד מששה דברים שאדם אוכל מפירותיהן בעוה"ז והקרן קיימת לו לעולם הבא.

כדאמרי אינשי. תשכון קטן תחילה ואם יצטרך ליותר יפנה יותר משום הכי נקט ד' בריש"א והדר חמשה וה"ה אפילו טובא: **שלא יגמור.** משום שטוויי גומות: **כרגלו.** מפנה כרגלו לכלו ולכאן דרך הליכתו דלא הוי טלטול: **מכואה צנורה.** מוכחא מילתא דהוקלה לאולר: **נספספך.** להאכיל לבהמתו: **אסור דבני ר"ש ורבי אחא בו': נלפי נייח.** כנגד היכן פונה הדבר הזה האמור לגיפך ר"ש מתיר מוקצה בכל מקום וכאן הוא מחמיר: **נייח.** היכן כגון אנני לנהרא כגני נייח דברכות (דף נח.): **נאך.** אבל גזיר מהכי לאו אולר הוא: **נאך.** תני כור הוא ע"ו שאין: **נד' וס' קופות אין עפי נא.** בקופות עגמה הוא יפנה וימלאם אם ירצה או אם בכפפו שיעור קופה בפעם אחת אבל טפי להלן יותר מה' פעמים כגון לפנות בכלים קטנים וירבה בהילוך נא: **למעוטי בהילוכא עדיף.** ומע"ג דאפוסי משוי הוא: **אי דילמא מעוטי משוי עדיף.** ואם בא לפנות בכלים קטנים כשיעור ה' קופות מותר. ולרב חסדא קנעי לה דאמר ה' דוקא: **כי' וכע"ו.** קס"ד אקופות קאי לומר שמפנה בקופות קטנות וירבה בהילוך: **אבדין קאי.** ולא פליגי והכי קאמר בי' בע"ו יפנה באותן ה' קופות: **הא דמשתקלי תדא תדא בקופה.** הך דתניא ד' וה' ולא נחת למנייתא דבדין איירי בכדין גדוליס דמשתקלי תדא בקופה והך דתנא בי' וע"ו איירי בכלים ביוניס ובכדין קטנים עשר דמשתקלי תרי תרי בקופה ע"ו דמשתקלי תלתא תלתא בקופה דקטנים: **כי דקורי דהרפניא.** כ) כבדין של הרפניא: **איבעיא להו.** אגיבא דרב חסדא: **דחוק לתלמידים.** שאין מקום לתלמידים להושיב: **ועימר.** פנה את העומרים וכרמלית הוא: ובפחות פחות מד' אמות: **פ"ש ועימר רבי.** אלמא חד גברא פינהו: **רבי בנפשיה עימר.** בתמיה וכי אורחיה דנשיא בהכי: **דהשכמת בית המ"ד.** מדשון להו בתמני' כי הדדי: **מהשכמת בית המדרש.** תנא דידן אקדמה בריש"א: **אל נא תעבור.** והניחו והלך לקבל האורחים: **ועיון תפלה.** לטרון בתפלתו: ה"ג

א מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה טו טוש"ע שם: **ג** ב ג מיי' שם הלכה יד ועוי': **ד** ד טוש"ע שם סעיף ט: **ה** ה ו מיי' ופמג שם טוש"ע שם ס"ג: **ו** ז מיי' פי"ד מהלכות אבל הלכה כ: **ז** ח סמג עשין יכ: **ח** ט מיי' פ"ה מהלכות דעות הלכה ז ופ"ג מהלכות סנהדרין הלכה י טוש"ע מ"מ סימן יז סעיף י: **ט** י מיי' פ"ג מהלכות ת"ת הלכה ג סמג שם טוש"ע י"ד סימן רמו סעיף יח:

מוסף תוספות

א. והכא גבי אורחין שרינן לפנות כדי יין אפי' בקופות. ריטב"ם. **ב.** גבי בהמה מסוכנת. תוס' הרא"ש. **ג.** אלמא תרוייהו שקולין. תוס' הרא"ש. **ד.** אבל בדבר שאינו נוהג תדיר, שפיר מבעיא לי' לכתחילה הי מינייהו עדיף. תוס' הרא"ש.

רב נסים גאון

כמה שיעור תבואה לתך. הלתך הוא חצי כור והוא ט"ז, כי הכור הוא לי' סאה. והכור והחומר מדה אחת. כי תרגום חומר כורא כמו שאתה מוצא ביחזקאל (מה) האיפה והבת תוכן אחד להם, ואמר התרגום מכילא וביתא טוקס חד יהי לכון, סכום תלת סאין למיסב מעשר כורא. הרי נתברר לו מיכן כי החומר הוא כור וכי הבת היא ג' סאין, ואמר אחר כך כי עשרת הבתים חומר, נמצא שיעור הכור ל' סאין. רשם אמר (הושע ג) וחומר שעורים ולתך שעורים, ואמרו חכמינו בפרק גיד הנשה (חולין דף צב) אלו ארבעים וחמשה צדוקים. החומר לי' ולתך ט"ו הכל מ"ה. נתקיים לך כי הכור הוא שני לתכים.

רבינו חננאל (המשך)

מפני האורחין, אע"ג דאית ליה אורחין הרבה אין לו רשות לפנות יותר מזה השיעור, או דילמא הכל לפי האורחין. ועוד בעיא אחרת, **כשמפנין אחד מפנה לכולן, או כל אחד מפנה לעצמו. ואישיטיא שמעתא הכל לפי האורחין, אם יש לו אורחין הרבה מפנין להן כל צורכן. ובאנו לדקדק מדקתני ועימר רבי את כל השדה [נ"א: את השדה כולה], שאחד מפנה לכולן, ולא עמד, וכי ר' בעצמו עימר אלא צוה ועימרו, ולעולם כל חד וחד לנפשיה. וכיון דלא אישטיא בהדיא, [אין] חד מפנהו לכולהו, מחמרינן לפנויי כל (ד)חד וחד לנפשיה, דאיסורא הוא וסתמא לחומרא הנכון לפנות כל אחד לעצמו. ומסתייענא הא מילתא מהא דא"ר חנינ' פעם אחד הלך רבי למקום אחד ומצא מדבך של אבנים ואמר לתלמידיו צאו ותשבו כדי שנשב עליהן למחר, ולא סמך [רבי] במחשבתו שלו**

רבינו חננאל

ולתך זה האמור כאן, הוא שיעור הקופות ששנינו במשנתינו. ואע"ג דלא איתאמרא בהדיא בגמרא דידן, הא איתפרש בתלמוד א"י, ר' זעירא שאל לר' יאשיה כמה שיעור הקופות, א"ל גלמוד סתום מן המפורש דתנינן תמן בב' קופות של ג' ג' סאין תורמין את הלישכה, ושיעור לתך חצי כור והוא ט"ו סאין. נמצא שיעור המשנה הבריייתא שיעור אחד, וכדאוקמא רב חסדא למתניתין ד' מה', והכין שמעתא דא סלקא. ועלה קמבעיא לן מעוטי בהילוכא עדיף או מעוטי במשוי עדיף. ואמרינן ת"ש דתני חדא מפנין אפילו ד' וה' קופות של כדי יין וכדי שמן, ותניא אידך בעשר ובחמש עשרה. ואוקימנא להו דכ"ע מעוטי בהילוכא עדיף, ושיעורים אחד הם ואכדין קאי ולא אקופות, והא מתניתא דקתני חמש הכין פירושא, חמש כדות גדולות שאין מכילה הקופה יותר מכדה אחת, והא מתניתא דקתני בעשר ובחמש עשרה, בעשר כדות בחמש קופות והן בינונית שנמצאר ב' כדות בכל קופה, והא דתני ט"ו ג' כדות בכל קופה. והא דמשתקלי תלת כדי בכל קופה כגון דקורי הרפניא, פי' כדות שעושין בהרפניא והן קטנות ונוטלות ג' ג' בקופה, שנמצא שיעור משקל כל כדה קטנה סאה והבינונית סאה וחצי, והגדולה ג' סאין. ותוב איבעיא לן הני דקא מפנינן ד' או ה' קופות

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות